

vod stačí k tomu, že rozsudek nemůže býti zachován v platnosti, takže nebylo třeba zkoumati, zda není rozsudek zmatečný podle § 344 čis. 6 tr. ř. i proto, že nebyly porotcům dány otázky pod 2. a 3.

Čís. 4141.

Ustanovení silničního řádu, že veškeré vozy mají v levo vyhýbatí a v pravo předjížděti, předpokládá a vyžaduje povšechné zachovávání jízdy v levo, by tak i nepředvídané vyhýbání a předjíždění bylo umožněno.

I při nečekané náhodě (rozhledu bránícím náhodným zaslzení očí), pokud nepůsobí tak rychle a intensivně, že není v lidské moci jí čeliti, jest zachovati povinnou opatrnost, kterou by mohlo býti odvráceno nebo zmenšeno nebezpečí pro lidský život.

Zavinění řidiče automobilu (§ 335 tr. zák.), vybočil-li z jízdní dráhy až skoro ke příkopu do bezprostřední blízkosti telegrafního sloupu, na nějž narazil.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1931, Zm II 71/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 21. ledna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

Pokud zmatečnou stížnost důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. proti názoru nalézacího soudu, že obžalovaný nejel po levé straně silnice, jak mu předpisy nařizují, tvrdí, že není nařízení, že vůz musí jeti vždy a za všech okolností po levé straně, není tato námitka odůvodněná. Třebaže § 14 místodržitelské vyhlášky ze 4. března 1892, čis. 29 zem. zák. mor. (silniční řád pro silnice erární), jehož se zmatečnou stížností dovolává, nepředpisuje výslovně jízdu v levo, je přece tento smysl tohoto ustanovení zřetelně vyjádřen předpisem, že veškeré vozy mají v levo vyhýbatí a v pravo předjížděti, což samo o sobě předpokládá a vyžaduje povšechné zachovávání jízdy v levo, by tím i nepředvídané vyhýbání a předjíždění bylo umožněno. Ale zejména z ustanovení 3. odst. cit. § je bezpochybně patrné, že předpisem odst. 1 byla v pravdě zavedena povšechná jízda v levo, neboť se tu za určitých podmínek příkazuje bezpodmínečné vyhnutí každého povozu, třebaže musel opustiti levou stranu. Uváží-li se, že pro neerární silnice byla zákonem z 31. prosince 1874, čis. 5/1875 zem. zák. mor. v § 24 výslovně předepsána jízda v levo, jest nepochybné, že i pozdější vyhláška o silničním řádu na říšských silnicích nemohla tuto otázku řešiti jinak než jednotně. Nalézací soud se tudíž v tomto směru dovolal právem platných předpisů, a, pokud z nich vycházel, nepotřeboval k tomu, by posoudil, zda měl obžalovaný jeti po levé straně, zjišťovati, zda byla silnice volná; v tomto směru mu tedy stěžovatel bezdůvodně vytýká neúplnost podle § 281 čis. 5 tr. ř. proto, že nepřihlížel k údajům svědka Alfreda K-a. Hledíc

k tomu, že předpisy o jízdě po levé straně mají zajistiti nerušený vzájemný provoz vozidel, a chrániti před nebezpečím, jež by hrozilo z možnosti srážek a pod. při libovolné jízdě, lze v souzeném případě, kde takové nebezpečí na volné jinak silnici nehrozilo, připustiti, že se nalézací soud ani nepotřeboval dovolávati oněch předpisů, neboť nebylo by lze jen z jejich porušení dovozovati příčinnou souvislost s úrazem Josefa G-a, ano k ohrožení jeho života nedošlo pro překážku v jízdni dráze, již měl obžalovaný čeliti dodržením předpisu o jízdě v levo, jenž má sloužiti tomuto účelu, nýbrž pro překážku mimo jízdni dráhu, k níž nemá předpis o jízdě po levé straně účelný vztah, a která se tu jen náhodně vyskytla na pravé straně ve směru jízdy obžalovaného, ač při jízdě opačným směrem byla by na té straně, po které by vozidlo jelo oprávněně a podle předpisu. Lze proto přisvědčiti zmatečnité stížnosti, že jen na tomto základě nedošla by uplatnění zásada účelnosti norem a adaequatnosti kausálního nexu, jak stěžovatel její potřebu správně osvědčuje citáty z nauky i z praxe. Než přes toto částečné uznání oprávněnosti výtek, uplatněných v tomto směru důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nelze uznati rozsudek pochybeným v otázce viny, kterou nalézací soud právem zjistil i v dalším jednání obžalovaného, které bylo ve vztahu s překážkami mimo jízdni dráhu ležícími, totiž v tom, že obžalovaný změnil náhle směr jízdy a začal se uchylovati k pravé straně silnice až skoro ke příkopu, pojednou, jakoby se vzpamatoval, vyrovnal náhle směr jízdy, při čemž zadní část vozu dostala smyk a narazila na telegrafní tyč. Nalézací soud správně dovodil z těchto skutečností, že obžalovaný nevěnoval řízení auta pozornost, která nedovolovala, by se uchýlil ze směru jízdy tak, že se to stalo osudným pro lidský život. Nebezpečí, které hrozilo z jízdy obžalovaného směrem k silničnímu příkopu a k telegrafnímu sloupu a z náhlého vyrovnání směru, nepopírá ani stěžovatel, a neodvažuje se na tomto základě popírati adaequatnost příčinné souvislosti mezi nastalým výsledkem a příčinou — nebezpečným způsobem jízdy obžalovaného. Na tomto základě stěžovatel brojí jednak podle čís. 5, jednak podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. i proti uznání příčinné spojitosti; tyto námitky jsou však bezdůvodné. V čem bylo řízení auta neopatrné, nebylo potřeba zvláště rozebírati, ano jest to dáno již v samém shora citovaném zjištění způsobu jízdy obžalovaného, a bylo by zbytečné proti tomu vytýkati samozřejmý opak tohoto způsobu jízdy jako jízdu opatrnou, zvláště ano šlo o jízdu na široké, úplně volné říšské silnici, kde přece při zachování i té nejneopatrnější míry opatrnosti nemohlo býti vybočeno z jízdni dráhy až skoro ke příkopu do bezprostřední blízkosti telegrafního sloupu. Opatrnost, která vyžaduje, by jízda nesměřovala do těchto evidentních překážek, jest tak zřejmá, že nepotřebuje býti rozebírána a zjišťována. Bez tohoto hrubě neopatrného způsobu jízdy, obžalovaným zaviněného, nebylo by však došlo vůbec ke smyku auta při náhlém vyrovnání směru a k nárazu zadní části auta na telegrafní tyč; způsob ten jest tedy základní příčinou ohrožení bezpečnosti osob ve voze sedících, k níž se druzí další okolnosti, za nichž došlo ke smrtelnému úrazu Josefa G-a, jen jako další mezipříčiny, které podle předpisu § 134 tr. zák. nemohou přetrhnouti přičítání smrtelného výsledku pachateli prvotního zavinění, obžalovanému. Jest v tom směru nerozhodno, jak Josef G. ve voze seděl, zda se

z vozu snad svojí vinou nebo nedbalostí vyklonil, či zda narazil hlavou na telegrafní tyč, byv na ni vymrštěn. Tyto mezipříčiny nepotřeboval nalézací soud zjišťovati, jak bezdůvodně stěžovatel požaduje.

Pokud jde o zjištění příčiny, proč obžalovaný z jízdni dráhy vybočil, jest v rozsudku závazně pro nejvyšší soud po stránce skutkové zjištěno, že nebylo to způsobeno náhodným pohybem volantu při tom, když obžalovanému zaslzely oči; tomuto tvrzení obžalovaného nalézací soud neuvěřil, i jinak poukazem na výpovědi svědků K-a a K-a toto své přesvědčení odůvodniv. Jiná příčina, jež by toto vybočení z jízdni dráhy mohla způsobem obžalovaného vyvíňujícím vysvětliti, nebyla ani tvrzena, a je proto proti námitkám stěžovatelovým označiti shodně s nalézacím soudem za nedůležité zjištění, čím vlastně vybočení z jízdni dráhy až do bezprostřední blízkosti příkopu a telegrafní tyče bylo způsobeno. Opilstost při tom rozsudek výslovně vylučuje; proto se stěžovatel bezdůvodně dovolává pod čís. 5 § 281 tr. ř. pro zjištění střízlivosti lékařského nálezu. Alternativní, ostatně jak doveděno, nepotřebný úsudek na možnou příčinu vybočení v tom, že buďto se obžalovaný v autě obracel, nebo po probdělé noci klímal, není nijak v rozporu, naopak v logické shodě s tím, co jest jako příčina tohoto pouhé dohadu uvedeno, že se totiž příčina vybočení spolehlivě zjistiti a dokázati nedá; rozpor zmateční stížností tvrzený to nezakládá. Zabýval-li se nalézací soud přes shora vytčené negativní zjištění ohledně zaslzení očí přece i touto možností, jež stěžovateli zavdává podnět k uplatnění zmatků podle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř., jest mu přisvědčiti, že jest bez skutkové opory názor nalézacího soudu, že obžalovaný měl vůbec při jízdě používati ochranného prostředku, trpí-li při ní slzením očí; nebylo ani tvrzeno ani dokazováno, že obžalovanému obecně oči slzivaly. Ježto však je tento názor vysloven jen se zřetelem na tuto podmínku, lze jej považovati za bezvýznamný, takže na jeho základě nelze podle posl. odst. § 281 tr. ř. budovati důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. Jestliže však nalézací soud pro případ náhodného pohnutí volantem následkem zaslzení očí od rozvířeného prachu vytýčil obžalovanému za povinnost, že měl auto zastaviti, po případě rychlost zmírniti, neuznal tím nikterak na jeho ručení za náhodu, jak míní zmateční stížnost, nýbrž správně vytknul povinnost obžalovaného, jež by mu za daných okolností náležela, i kdyby snad byla přivoděna náhodným zaslzením očí. I při nečekané náhodě, pokud nepůsobí tak rychle a intenzivně, že není v lidské moci jí čeliti, jest zachovati povinnou opatrnost, kterou by mohlo býti odvráceno nebo zmenšeno nebezpečí z ní pro lidský život hrozící. Je-li však řidiči zabráněno ve volném rozhledu i náhodným zaslzením očí, o kterém, jak rozsudek zjišťuje, nebylo ani tvrzeno, že bylo provázeno bolestí, následkem které by byl obžalovaný reflexním pohybem pohnul volantem, nastala pro něho povinnost dbáti vší opatrnosti, by přiměřeně čelil možnému ohrožení života osob ve voze jedoucích, vzcházejícímu ze zmenšené spolehlivosti řízení vozu. Náhoda nebyla by tu tak neočekávaně a intenzivně působivá, že by přiměřenou mírou opatrnosti jízdy nebylo lze ohrožení lidského zdraví a života předejiti. Jsou tudíž i důvody rozsudku, jen eventuálně uvedené pro vinu obžalovaného, stěžovatelem napadeny bezdůvodně, při čemž se nepřipustně dokazuje, s jakou intenzitou se auto dotklo (narazilo) na telegrafní tyč.